

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

Bosschaerts, Willibrord

Mechliniae, 1650

89. De S. Vulfranno Episcopo Senonensi, Frisiae Apostolo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10958

ret cum titulo Maioris, sub sui, tanquam super intendentis directione, consilio & arbitrio, & tanquam Vicarium. Ita S. Hubertus ante conuersionem viuente Pipino legitur Maiorem egisse, scilicet, tanquam substitutum, auxiliarium; quod indicant verba Hapaert citata apud Ioannem Roberti nota 28. in vitam S. Huberti: *Præposituram, quam palatii domusq. Regalis dicunt, Nepoti suo Huberto gubernandam tradidit Pipinus.*

Nota, Clarissimum Baronium de anno 699. obitus Drogonis ambigere, ex sola legatione Plestrudis ad maritum anno 714. morientem, quam narrat Marcellinus cap. 25. vitæ Swibertinæ, in qua Drogo adhuc viuens commemoratur. Verùm quàm solida sit istius capituli Historia, ac quàm immeritò eam propter à Sigeberti aliorumque sententia discedatur, ostendemus, cum ad annum 714. Pipini mortualem, peruenerimus.

DISSERTATIO LXXXIX.

De S. Wulfranno Episcopo Senonensi,
Frisiæ Apostolo.

DUm S. Willibrordus totus est in Frisiorum ethnicismo extirpando, in Ecclesijs fundandis & ornandis, in partem ex Gallijs ad eum accurrit B. Wulfrannus Archiepiscopus Senonensis lucrandarum animarum Zelo accensus, imitatus Sanctos Liuinum, Rumoldum, Amandum, qui postpositis Episcopatibus suis ad gentium Catechesim se se conuerterunt. forsan pudebat Gallos adedò vicinos Frisiam tanto tempore in Idololatriæ sordibus reliquisse, nullum eorum ei operam suam in multis opportunitatibus

R r

impendisse

impendisse, accurrisse ex toto diductâ Britannîa mundo, qui palmâ eam reportarent; & hoc Wulfrannum excussisse. In vita eius est, diuinitus admonitum fuisse Frisios docere. Apud Ionam in eiusdem actis habetur aduenisse anno 700. cum licentia Childeberti Regis & Pipini. Apud Ioannem Becanum cui conformis est Heda, aduenisse anno 717. Sed prior calculus apparet verior, quem sequuntur Molanus, Baronius, Bernardus Furmerius in Annalibus Frisiæ, Haræus. Miræus in Annalibus Belgicis signat annum 699. nullâ vel parvâ differentiâ. Interim quid prohibet bis teruè ad Frisios excurrere? non fatiatur Zelus Apostolicarum mentium vna vice. Satis vicina erat Gallis Frisia, vt eam frequenter valerent inuisere. Non recipio verò Leijdensem, qui ait eius prædicationem & quæ eam sunt secuta de quibus Ionas, incoepisse anno 720. quandoquidem secundum Historicos ceteros ad vnum omnes, eius in Frisia Apostolatus diu ante coepit; & is annus fuerit Wulfranno obituaus in Monasterio Fontanellæ, postquam resignato Archiepiscopatu, ibidem per aliquod tempus religiosa pietate se exercuisset. Quod ad licentiam Childerici & Pipini, cum qua professionem instituit S. Wulfrannus, intellige eam secundum ea quæ disseruimus dissertatione 38. 39. 40. Inseruiebat illa insuper ad Barbaros Euangelij hostes infestissimos in officio continendos & à maleficio inferendo absterrendos. Simili modo ab eodem Pipino S. Willibrordum in prædicatione fuisse adiutum legimus apud Bedam lib. 5. Hist. cap. 11. citatum dissertatione 28.

Sed vbi est Wulfranno licentia Pontificis sine qua prædicare Gentibus non licuit? Resp. Si opus fuerit, eam à Pontifice, siue immediate, siue mediate accepisse non dubito, vtpote qui probe gnarus erat quænam tale nego-

cium

tium concernerent. Verosimilius autem tenuerim prædicasse cum consensu & admissione S. Willibrordi totius Frisię Archiepiscopi ampla potestate Frisios gubernandi iam pridē à Sergio donati. Querebat ille fidos auxiliares & cooperatores, multo magis tales qualis erat Wulfrannus Archiepiscopus à quo iam sensibus exercitato in Archiepiscopali munere perfici, cum quo de Ecclesiarum regimine consulere in promptu esset; Hic præter flagrantem Charitatem mihi occurrit summa humilitas dignissimi Antistitis Wulfranni, qui non est dedignatus sub alieno, peregrino Episcopo, in aliena Diocesi concionari, Barbaro vili populo inseruire, catechizare, Sacramenta ministrare.

Eius profectioem & quæ in eâ contigerunt prosequitur sic Ionas: *Nec silentio est prætereundum quod diuina pietas per eundem S. Pontificem operari dignata est. Plurima enim virtutum miracula dum ad eam (Frisiam) iret & in eadem gente per eundem fiebant: ex quibus unum memoria tradere & posteris intimare commodum duximus. Deniq; fratres qui eum familiariter nouerunt & coram quibus patratum est dicere solent & maxime vir Reuerendissimus Wando tunc temporis Diaconus & cooperator in verbo Dei eiusdem Prasulis postea autem Presbyter & succedente tempore eiusdem Monasterij Fontanellensis Abbas in quo educatus fuerat. Dum enim nauigaremus, inquit, in Frisiam positus nobis in medio mari quod adiacet regioni Morinorum, adfuit hora in qua Sacrificium Deo vittime salutaris immolandum erat. Tunc positus anchoris nauis immobilis permanebat. Et celebrante eodem S. Pontifice Missarum solemniam, ventum est ad locum ubi minister patenam Prasuli porrigere debuit extensaq; manu expectabat horam qua susciperet eam. sed dum minister eam abluere vellet, in mare cecidit prostratusq; pedibus S. Pontificis humiliter veniam precabatur dicens, quia dum eam abluere voluisset, suis manibus in maris clapsa profunda ima petisset.*

Moxq̄, idem vir Dei flectens genua sua ad Patrem Domini nostri IESU Christi precabatur eius clementiam ut qui quondam coram Patribus in mari ru. ro fecerat mirabilia, propitiis suis adesset precibus. Finita verò oratione imperat Diacono ut in eum in quem paten acciderat locum mitteret manum. Quofacto, mox ab imo maris eadem patena diuinitus reuēcta eiusdem ministri manus inhaesit. Quod videntes nauta caterique naus comites, Dominum cunctipotentem totis viscerum precordijs collaudauerunt qui per seruum suū tale dignatus est operari miraculum. Sicque commixtionem Corporis & Sanguinis idem Praesul faciens nomenque Saluatoris glorificans, Sacrosancta Missarum solemnia compleuit. Hæc Ionas ex relatu Wandonis. Ex quibus, præter insignis miraculi virtutem, intelligis (inquit Baronius) lector, non destitisse Sanctos viros in mari etiam, cum tranquillitas esset, religata anchoris naui celebrare ibi Sacrosanctum Missæ Sacrificium Deo maxime gratum, quod ipse tanti editione miraculi patefecit. Ita S. Willibrordum, SS. Ewaldos inter peregrinandum Sacrum Missæ officium minime omisisse, docent Historiæ & eorum altaria portatilia.

Miraculum circa patenam patratum est in mari fluente è regione Morinorum. Habebant autem Morini ab Occidente & Septentrione mare Gallicum & Britannicum: ab Oriente Menapios: à Meridie Neruios, Ambianos, Atrebatas ac Veromandos; continebantque olim Morinorum fines ea quæ nostra ætate possident Dixmudij, Nieportij; Veurnij, Dunckerkij, Grauelingij, Borbourgij, Winocxbergij, Casselij, Poperingij, Bellani, Iperani, Messenij, Caletenses, Guinesij, Bolonienses, Monstreulij, Crotoij, Abbeuillij, Dorlani, Hesdinij, Terouanenses, Comitatus fani D. Pauli, Pontij, cum eo Picardiæ Tractu qui citra flumen Somonam conspicitur, tum etiam Fandum Audomari, Ariam cum locis vicinis, quibus ditio-

nibus

nibus adhuc nostra ætate multis locis continuæ ac difficiles visuntur paludes, Belgis *Mouru* / à quibus appellationem induerunt Morini, quasi *Moerpen* / id est paludum incolæ & accolæ. Hinc docerur miraculum illud factum esse è regione Flandriæ vel Artesiæ. Locus ob tantum Dei opus meritò suspiciendus.

DISSERTATIO LXXX X.

De B. Gangulpho B. Wulfranni in Frisia
Cooperatore.

Reſer Wandonem à Iona mox nominatum cum S. Wulfranno ſocius & cooperator in Friſiam aduenit S. Gāgulphus, de quo legitur in vernaculis Hollandiæ Chronicis Wulfranno Epifcopo in Friſijs Chriſtum annuntiante S. Gangulphum equitem & Burgundię Comitem Auctoritate & mandato Regis Pipini, potentia ſæculari cooperatum fuiſſe, eumque ob id toto anno reſediſſe in Medenblick & Epifcopo petente primã feciſſe fundamenta Eccleſiæ in *Wolterwoude*. Vbi nota, nomen Regis ſumi amplè pro eo qui imperat aut latè regit: conſtat enim Wulfrannum in Friſiam deſcendiſſe ſub Pipino Herſtallo qui tantum Dux, non propriè Rex fuit. S. Gangulphum inter Friſię Apoſtolos & martyres numerat Martinus Hamconius in ſua Friſia. Huius Reliquię multis miraculis claruerunt in Parochiali & Collegiali Eccleſia S. Gangulphi Oppidi Florinensis. Et Natalem celebrant vndecima Maij, aduentum verò Reliquiarum 6. Auguſti. Quas ta-